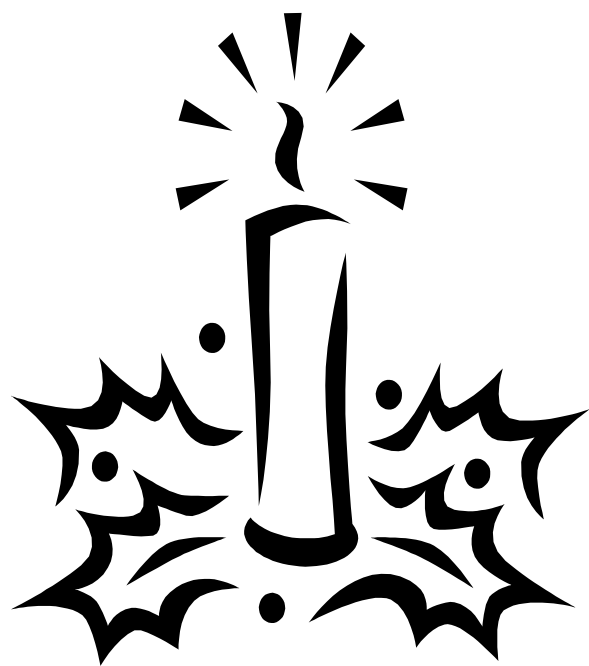

הלכה ברורה

הסכנו מבוארו

חנכה

החוברת מוקדשת לרפואתו
של אלעד צפריר בן דנה

הלכה ברורה

האכילת אבוארו

עורך: שייקה שפירא
יועץ: הרב שלמה מן ההר זצ"ל

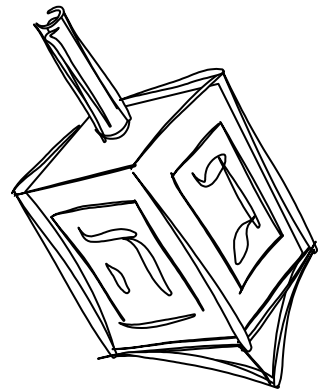
החוברת מוקדשת לרפואתו של אלעד צפריר בן דנה
נודה לציבור המורים והילדים שיתפללו לרפואתו השלמה במהרה

מי שְׁבַרְךָ אֲבוֹתֵינוּ
אֲבָרְהֵם יִצְחָק וְיַעֲקֹב,
מֹשֶׁה וְאַהֲרֹן, דָּוִד וְשְׁלֹמֹה
הוא יְבָרְךָ וְיִרְפָּא אֶת הַחֹלֶה
אלעד צפריר בן דנה,

הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא יִמְלֵא רַחֲמִים עָלֵינוּ
לְהַחֲלִימוֹ וּלְרַפְּאוֹתוֹ וּלְהַחֲזִיקוֹ וּלְהַחֲיֹתוֹ,
וְיִשְׁלַח לוֹ מְהֵרָה רְפוּאָה שְׁלֵמָה מִן הַשָּׁמַיִם
לְרַמ"ח אֲבָרָיו וְשֵׁס"ה גִּידָיו
בְּתוֹךְ שְׁאָר חוּלֵי יִשְׂרָאֵל,
רְפוּאֹת הַנֶּפֶשׁ וּרְפוּאֹת הַגּוּף,
הַשְׁתָּא בְּעִגְלָא וּבְזִמְן קָרִיב, וְנֹאמַר אָמֵן:

תוכן העניינים

2	סדר הדלקת הנרות
3	מעוז צור ישועתי
4	על הניסים
4	מאי חנוכה
5	פרק א' - נר ומקום ההדלקה
10	פרק ב' - פסולין וכשרין בדיני הדלקה
17	פרק ג' - זמן ההדלקה וברכותיה

סדר הדלקת נרות חנוכה

לפני ההדלקה מברכים: להדליק נר ושעשה נסים, ובערב הראשון מוסיפים ברכת שהחיינו.

ברוך אתה ה' אלקינו מלך העולם אשר קדשנו
במצותיו וצונו להדליק נר חנוכה:

ברוך אתה ה' אלקינו מלך העולם שעשה נסים
לאבותינו בימים ההם בזמן הזה:

ברוך אתה ה' אלקינו מלך העולם שהחיינו וקיימנו
והגיענו לזמן הזה:

הנרות הללו אנו מדליקין על הנסים ועל הנפלאות
ועל התשועות ועל המלחמות, שעשית לאבותינו
בימים ההם בזמן הזה, על ידי כהניך הקדושים. וכל
מצות שמונת ימי חנוכה, הנרות הללו קדש הם, ואין
לנו רשות להשתמש בהם, אלא לראותם בלבד. כדי
להודות ולהלל לשמך הגדול על נסין ועל נפלאותיך
ועל ישועתך:

מעוז צור ישועתי

מעוז צור ישועתי לך נאה לשבח. תכון בית תפילתי ושם תודה נזבח. לעת תכין מטבח מצר המנבח. אז אגמור בשיר מזמור חנכת המזבח:

רעות שבעה נפשי ביגון כחי כלה. חיי מררו בקושי בשעבוד מלכות עגלה. ובידו הגדולה הוציא את הסגלה. חיל פרעה וכל זרעו ירדו כאבן במצולה:

דביר קדשו הביאני וגם שם לא שקטתי. ובא נוגש והגלני. כי זרים עבדתי. ויין רעל מסכתי כמעט שעברתי. קץ בבבל. זרבבל. לקץ שבעים נושעתי:

כרות קומת ברוש בקש אגגי בן המדתא. ונהיתה לו לפח ולמוקש למוקש וגאותו נשבתה. ראש ימיני נשאת. ואויב שמו מחית. רב בניו וקניניו על העץ תלית:

יונים נקבצו עלי אזי בימי חשמנים. ופרצו חומות מגדלי וטמאו כל השמנים. ומנותר קנקנים נעשה נס לשושנים. בני בינה ימי שמונה קבעו שיר ורננים:

חשוף זרוע קדשך וקרב קץ הישועה. נקם נקמת דם עבדיך מאמה הרשעה. כי ארכה לנו השעה. ואין קץ לימי הרעה. דחה אדמון בצל צלמון הקם לנו רועה שבעה:

וְעַל הַנְּסִים וְעַל הַפְּרָקָן וְעַל הַגְּבוּרוֹת וְעַל הַתְּשׁוּעוֹת
וְעַל הַנְּפִלְאוֹת וְעַל הַנְּחֻמוֹת וְעַל הַמְּלַחְמוֹת שְׁעֲשִׂיתָ
לְאֲבוֹתֵינוּ בַּיָּמִים הָהֵם בְּזִמְנֵי הַזֶּה:

בַּיָּמִים מִתְּתִיָּהוּ בֶן יוֹחָנָן כֹּהֵן גָּדוֹל חֲשׂוֹמוֹנָאִי וּבְנָיו. כְּשֶׁעֲמְדָה מַלְכוּת
יְוֹן הִרְשָׁעָה עַל עַמְּךָ יִשְׂרָאֵל לְהַשְׁפִּיחַם תּוֹרְתְךָ וּלְהַעֲבִירָם מִחֻקֵּי
רְצוֹנְךָ:

וְאַתָּה בְּרַחֲמֶיךָ הַרְבִּים עֲמַדְתָּ לָהֶם בְּעַת צָרָתָם. רַבְתָּ אֶת רִיבָם.
דָּנַתָּ אֶת דִּינָם. נִקְמַתָּ אֶת נִקְמָתָם. מָסַרְתָּ גְבוּרִים בְּיַד חֲלָשִׁים.
וְרַבִּים בְּיַד מְעֻטִים. וְטַמְּאִים בְּיַד טְהוֹרִים. וְרָשָׁעִים בְּיַד צַדִּיקִים.
וְזָדִים בְּיַד עוֹסְקֵי תּוֹרְתְךָ. וְלָךְ עָשִׂיתָ שֵׁם גָּדוֹל וְקָדוֹשׁ בְּעוֹלָמְךָ.
וְלַעֲמַךְ יִשְׂרָאֵל עָשִׂיתָ תְּשׁוּעָה גְדוֹלָה וּפְרָקָן כְּהַיּוֹם הַזֶּה:

וְאַחַר כֵּן בָּאוּ בְּנֶיךָ לְדַבֵּר בְּיַתְךָ. וּפְנּוּ אֶת הַיְכָלְךָ. וְטָהְרוּ אֶת
מִקְדָּשְׁךָ. וְהַדְּלִיקוּ נְרוֹת בְּחִצְרוֹת קִדְשֶׁךָ. וְקִבְּעוּ שְׂמוֹנֵת יָמִים אֱלוֹ
בְּהַלֵּל וּבַהוֹדָאָה וְעָשִׂיתָ עִמָּהֶם נֶס וּפְלֵא וְנוֹדָה לְשִׁמְךָ הַגָּדוֹל סְלָה
יְמֵי חֲנֻכָּה אֱלוֹ. לְהוֹדוֹת וּלְהַלֵּל לְשִׁמְךָ הַגָּדוֹל:

מֵאֵי חֲנֻכָּה ?

דתנו רבנן בכ"ה בכסלו יומי דחנכה תמניא אינון דלא למספד בהון ודלא להתענות בהון. שכשנכנסו יוונים להיכל טמאו כל השמנים שבהיכל וכשגברה מלכות בית חשמונאי ונצחום בדקו ולא מצאו אלא פך אחד של שמן שהיה מונח בחותמו של כהן גדול ולא היה בו אלא להדליק יום אחד נעשה בו נס והדליקו ממנו שמונה ימים לשנה אחרת קבעום ועשאוים ימים טובים בהלל והודאה.

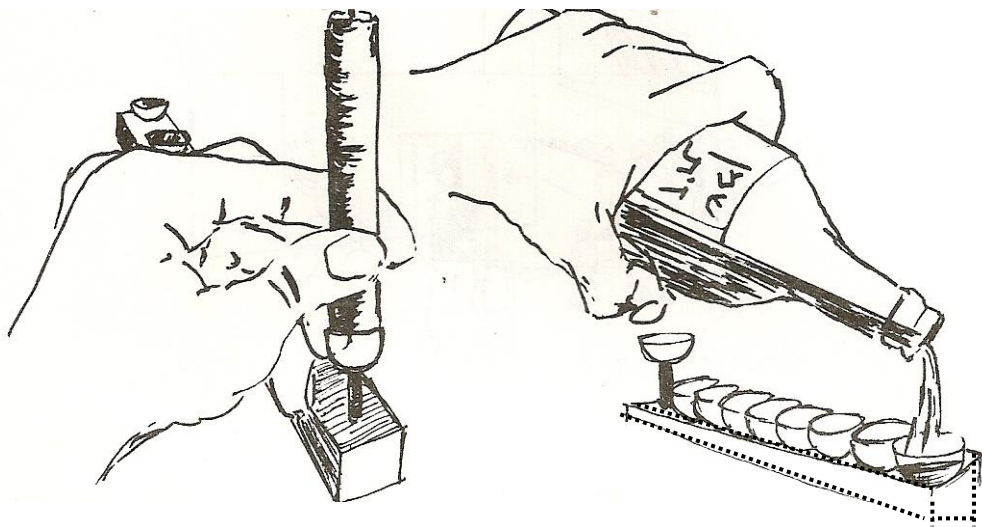
שבת דף כא, עמוד ב

פרק א'

נר ומקום ההדלקה

א.

כל השמנים פשרים לנר חנכה, ומצוה מן המבחר להדליק בשמן זית, ויש נוהגים להדליק בנר שעוה שגם אורו זך ויפה.

ב.

מצות הדלקת נר חנכה היא משום פרסומי ניסא (לפרסם את הנס) כלפי בני הבית וכלפי העוברים ושבים שברחוב.

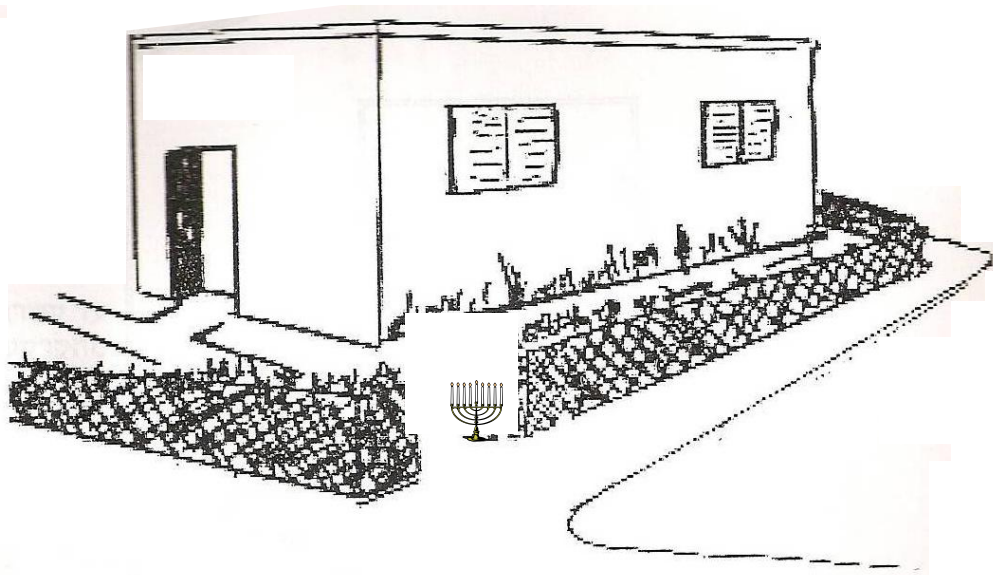
ג.

מְצוּה מִן הַמְבַחֵר לְהַדְלִיק בְּפֶתַח הַבַּיִת הַסְמוּךְ לְרִשׁוֹת הַרְבִּים שִׁירָאוּ הַנְרוֹת לְעוֹבְרִים בְּרָחוֹב.

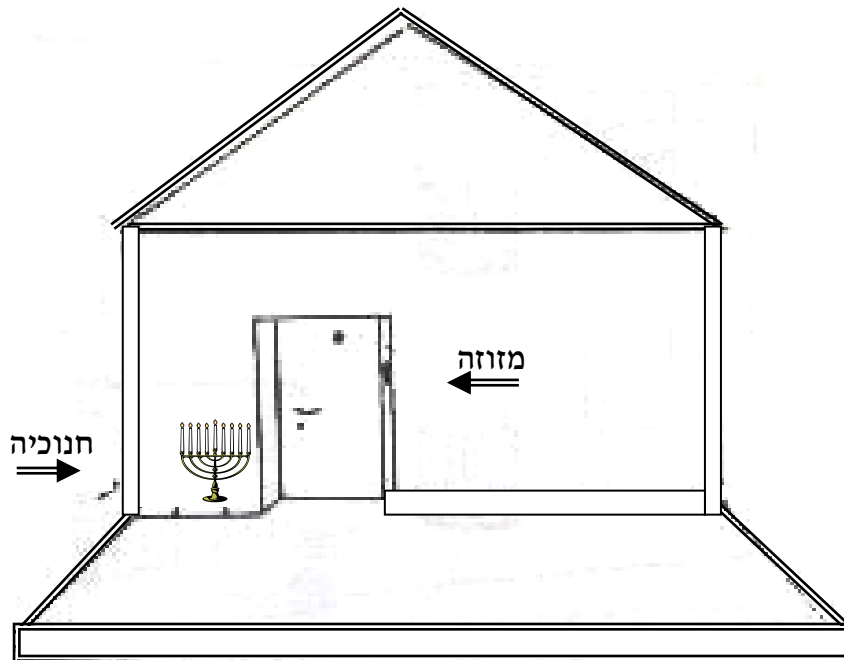
ד.

וְאִם פָּתַח הַבַּיִת פּוֹנֶה לְחָצֵר, מְנִיחוּ בְּפֶתַח שֶׁל חָצֵר הַפּוֹנֶה לְרִשׁוֹת הַרְבִּים וְאִם הִנִּיחוּ בְּפֶתַח הַבַּיִת הַפּוֹנֶה לְחָצֵר יֵצֵא יְדֵי חוֹבָה.

ה.

ומצוה שיניח אותם בצד שמאל של הפתח שתהא מזוזה מימין ונר חנוכה שהוא מקף במצוות.

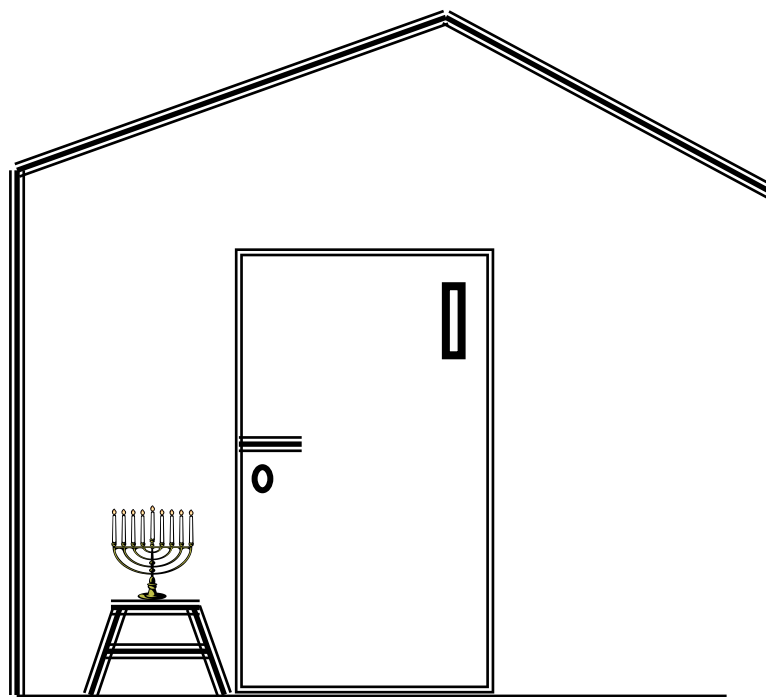

ו.

לכתחלה יניח את הנרות למעלה משלושה טפחים, 24 סנטימטרים מן הקרקע, ולמטה מעשרה טפחים, 80 סנטימטרים, ובדיעבד כשר בכל ענין. אבל אם הניחו למעלה מעשרים אמות, 9.6 מטרים, לא יצא גם בדיעבד.

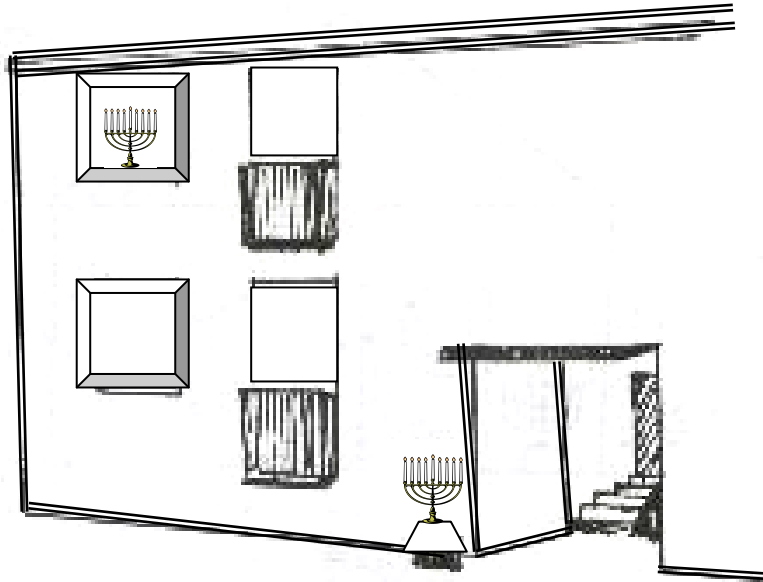
עד עשרה טפחים
מהקרקע.

למעלה משלושה
טפחים מהקרקע.

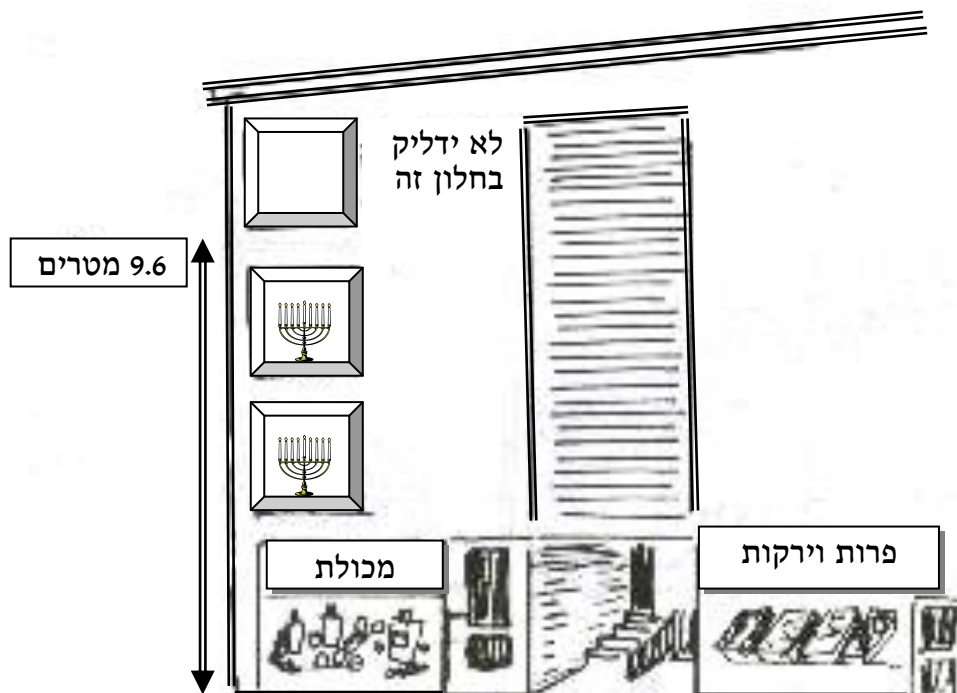
ז.

הגרים בקומות גבוהות, מקומה שניה ומעלה יכולים להדליק בחלון הפונה לצד הרחוב, ובכך יקימו את מצות פרסום הנס.

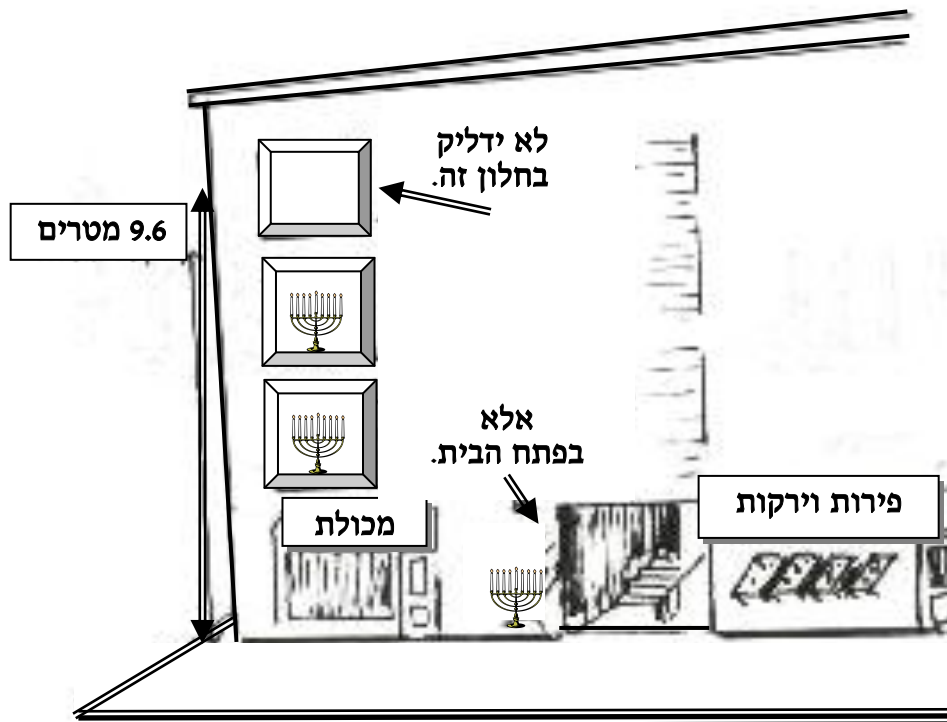
ח-1

אבל הגרים בקומות גבוהות, למעלה מעשרים אמה, 9.6 מטרים, לא ידליקו בחלון הפונה לרחוב, שאין העין שולטת בזה ולא מתקיים בזה פרסום הנס.

ח-2

אָלאַ מה יעשו הגרים בקומות הגבוהות למעלה מ- 9.6 מטרים? ידליקו בפתח הבית הפונה לרחוב.

ואם הדליקו בפתח הדירה הפונה לחדר המדרגות יצאו ידי חובה.

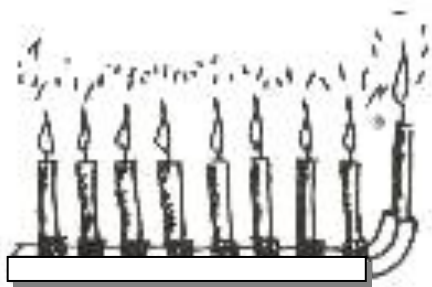

פרק ב'

פסולין ובשרין בדיני הדלקה

א.

הנרות צריכים להיות בשורה ישרה אחת.

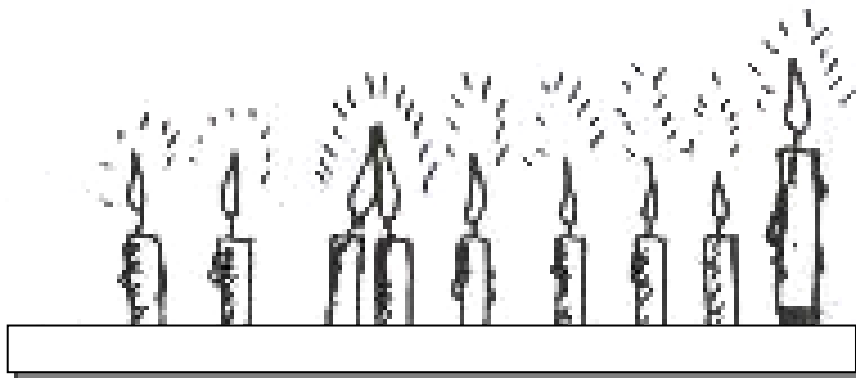
שורה ישרה
כשר

שורה לא ישרה
פסול

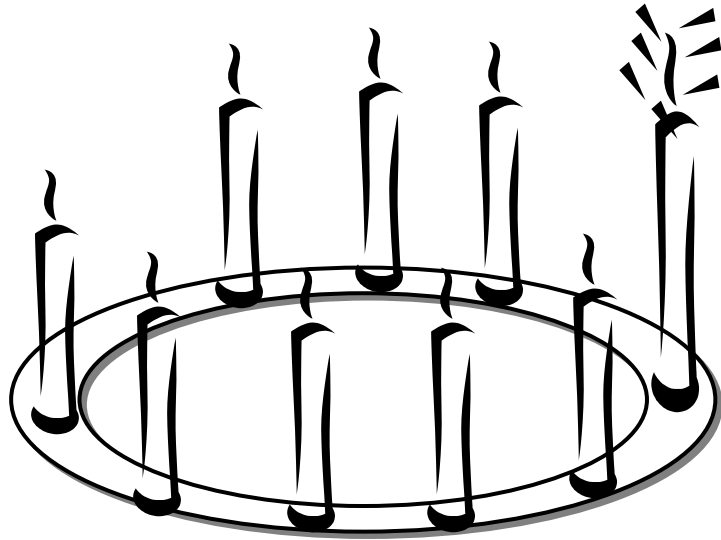
ב.

וכן יש להקפיד שיהיה רוח בין גר אחד לשני, שלא תתקרב
הלהבה של זה ותראה כמדורה.

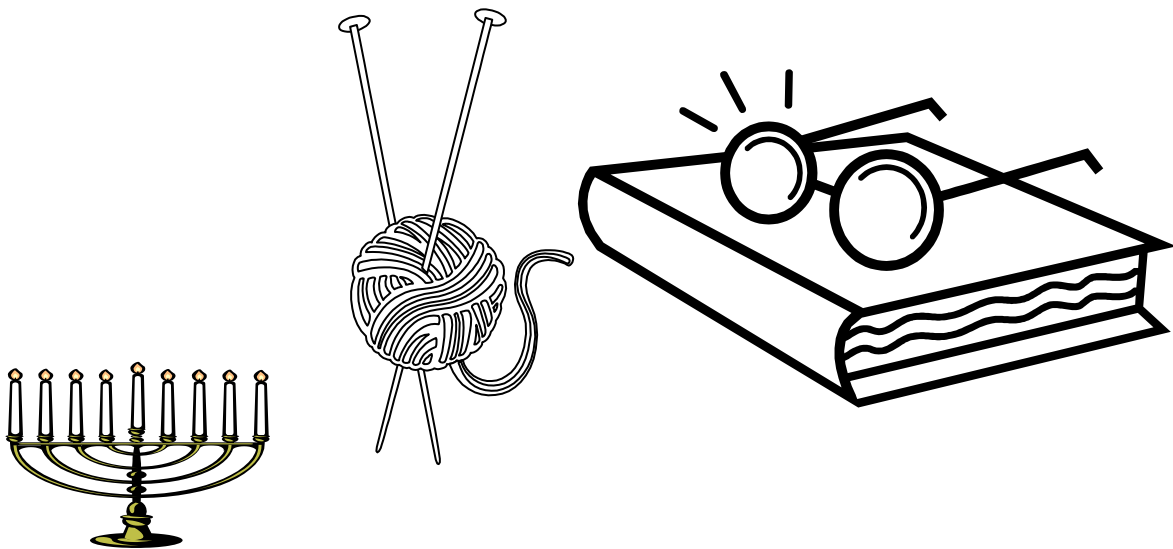

נראה
כמדורה

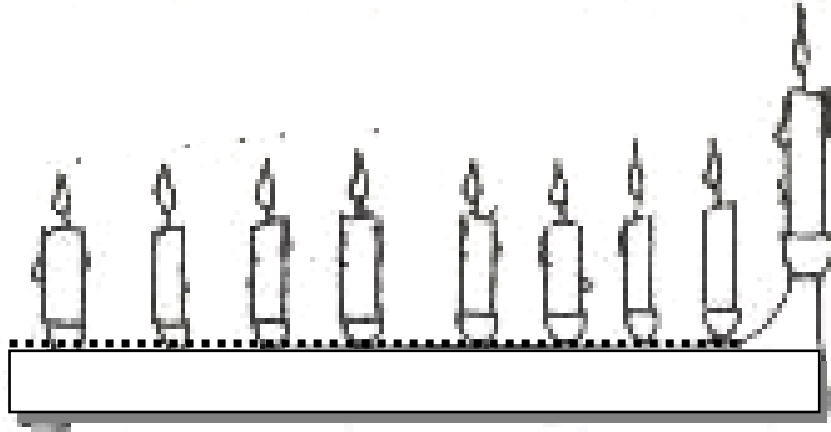
ג.
חנכיה עגולה לא יעשה שתראה כמדורה.

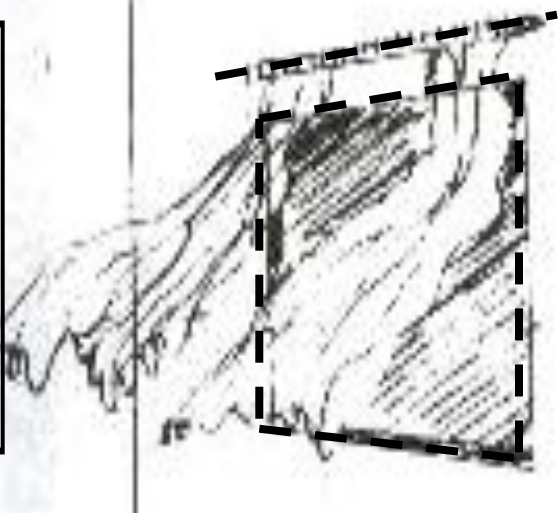
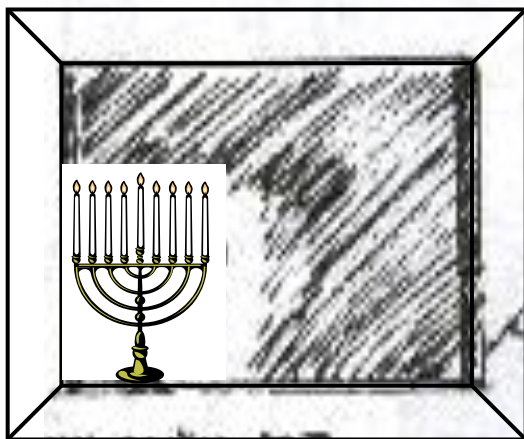
ד.
"הנרות הללו קדש הם, ואין לנו רשות להשתמש בהם, אלא לראותם בלבד", לפיכך יש להוסיף נר שאפשר יהיה להשתמש לאורו, והוא נקרא שמש, ובהוספה זו ידעו שאסור להשתמש בנרות חנכה.

ה. יניח את השמש גבוה מעט משאר הנרות.

ו. "הדלקה עושה מצוה" פרושו, שעקר מצות נר חנכה היא להדליק נרות. אם כבו הנרות בשוגג, אינו חייב לחזור ולהדליקן.

כבו בשוגג - אינו חייב לחזור ולהדליקן.

ז.

מכל מקום ראוי לחבב המצוה ולחזור ולהדליקן ללא ברכה, אם עדין לא עברה חצי שעה מזמן ההדלקה.

כשר להדלקה

מספיק לחצי שעה ומעלה

פסולים להדלקה

מספיק ל - 25 דקות

מספיק ל - 20 דקות

מספיק ל - 15 דקות

ח.

מפני שעקר המצוה (סעיף ו') היא ההדלקה, צריך בשעה שהוא מדליק ומברך שתהיה בתוך החנכיה כמות של שמן, או נר גדול שיספיקו למשך חצי שעה עד אחר צאת הכוכבים.

אחר צאת הכוכבים

ט.

אם בשעת הברכה וההדלקה לא היתה שם פמות שמן מספיקה לחצי שעה, לא יצא ידי חובה, אלא יכבה וימלא שמן ויחזור וידליק שוב לחצי שעה.

י.

מנהג יוצאי ספרד הוא שראש המשפחה מדליק, וכל בני הבית יוצאים ידי חובה בהדלקתו.

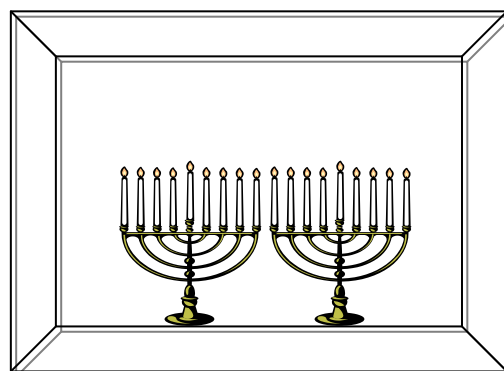
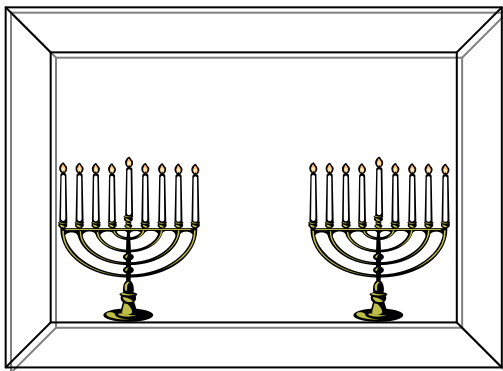

יא.
ומנהג יוצאי אשכנז, שכל אחד מבני הבית הזכרים מדליק בעצמו.

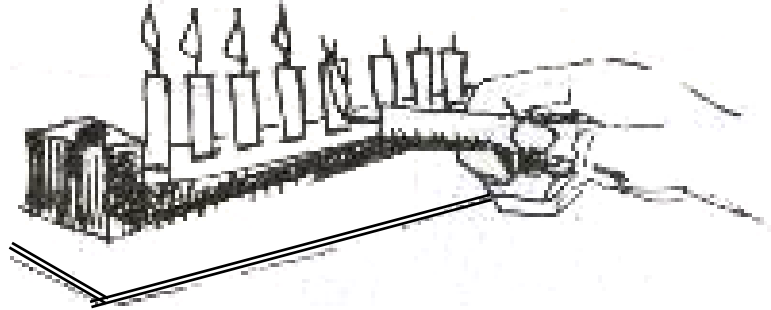
מנהג אשכנז

יב.
במקום שנוהגים בני הבית להדליק כל אחד חנפיה, יקפידו לעשות רוח בין חנפיה לחנפיה, שיהא נפר כמה גרות מדליק כל אחד.

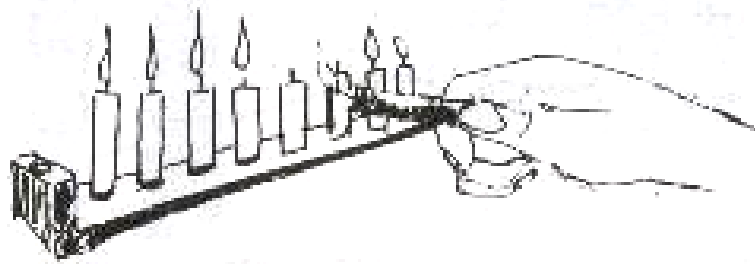
יג.

אין מדליקין גר חנכה זה מזה, אלא מדליק על ידי השמש.

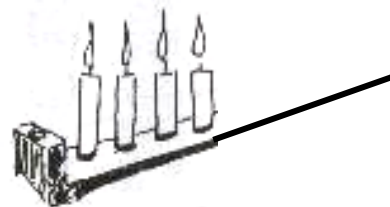
יד.

לכן אם כבה אחד הנרות ורוצה לחזור ולהדליקו, יעשה זאת על ידי השמש.

טו.

אשה חיבת בגר חנכה, ולכן במקום שאין אנשים בבית תדליק האשה, שאף היא היתה באותו הנס.

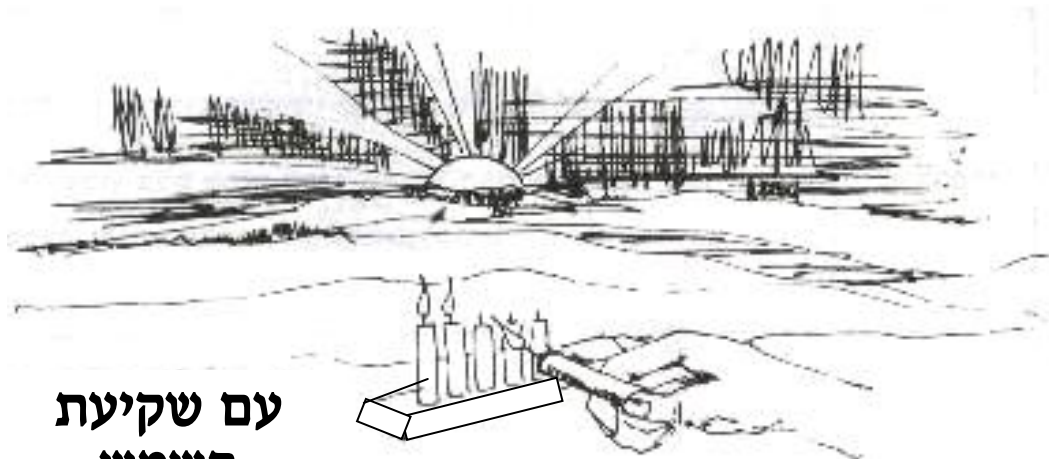

לדוגמה: כשאבא במלואים

זמן ההדלקה וברכותיה

א.

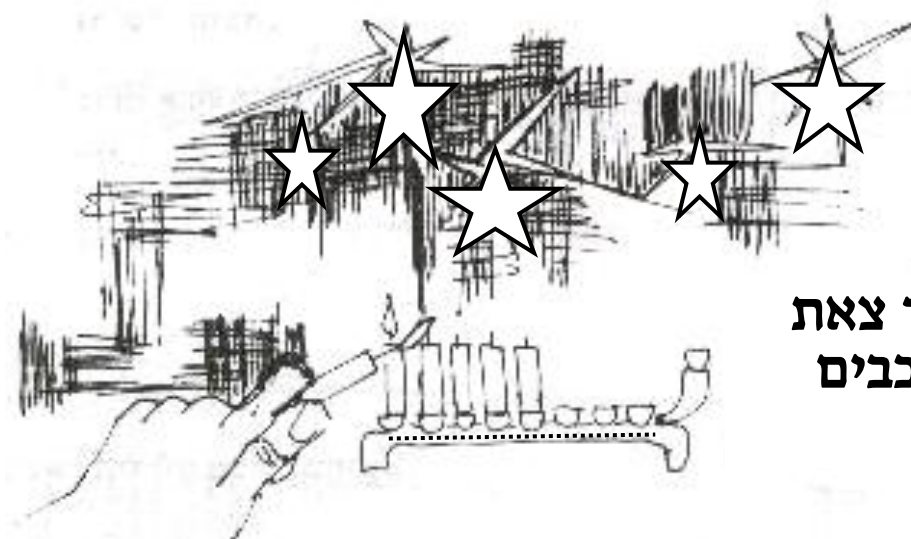
יש הנוהגים להדליק לפני תפלת ערבית בעת שקיעת השמש, ורק אחר כך להתפלל ערבית.

עם שקיעת השמש

ב.

ואחרים נוהגים להדליק אחר צאת הכוכבים מיד אחר תפלת ערבית.

אחר צאת הכוכבים

ג.

וּכְבֹּר אֲמַרְנוּ שְׁבִין כָּךְ וְכךָ צְרִיךְ שִׁדְלֵק עַד חֲצִי שָׁעָה אַחֲרֵי
צֵאת הַכּוֹכָבִים.

ד.

בְּלִילָה הָרֵאשׁוֹן מְבָרַךְ שְׁלֹשׁ בְּרָכוֹת:

1. בְּרוּךְ אַתָּה יְהוָה אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם אֲשֶׁר קִדְּשָׁנוּ
בְּמִצְוֹתָיו וְצִוָּנוּ לְהַדְלִיק נֵר חֲנֻכָּה:

2. בְּרוּךְ אַתָּה יְהוָה אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם שֶׁעָשָׂה נִסִּים
לְאֲבוֹתֵינוּ בַּיָּמִים הָהֵם בְּזֶמַן הַזֶּה:

3. בְּרוּךְ אַתָּה יְהוָה אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם שֶׁחִיְיָנוּ וְקִיְיָמוֹנוּ
וְהִגִּיעָנוּ לְזֶמַן הַזֶּה:

ה.

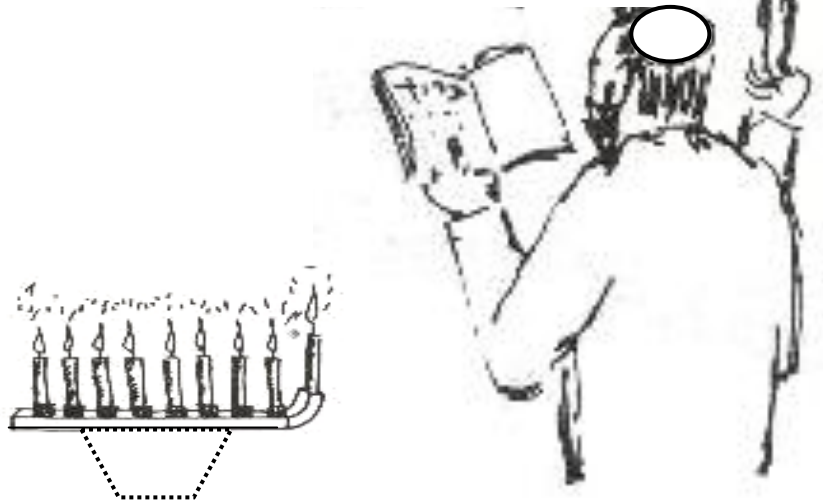
בְּשָׂאֵר הַלֵּילוֹת מְבָרַךְ שְׁתַּיִם:

1. בְּרוּךְ אַתָּה יְהוָה אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם אֲשֶׁר קִדְּשָׁנוּ
בְּמִצְוֹתָיו וְצִוָּנוּ לְהַדְלִיק נֵר חֲנֻכָּה:

2. בְּרוּךְ אַתָּה יְהוָה אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם שֶׁעָשָׂה נִסִּים
לְאֲבוֹתֵינוּ בַּיָּמִים הָהֵם בְּזֶמַן הַזֶּה:

ו. כל המצוות צריך לברך עליהן "עובר לעשייתן", פרושו שיברך קדם עשיית המצוה, לכן קדם יברך ואחרי הברכה ידליק.

מברך ואחר כך מדליק

ז. "מעלין בקודש ואין מורידין", לכן בכל יום מוסיף גר על מספר הנרות של יום אתמול.

מעלין בקודש ואין מורידין

ביום הראשון מדליק 1

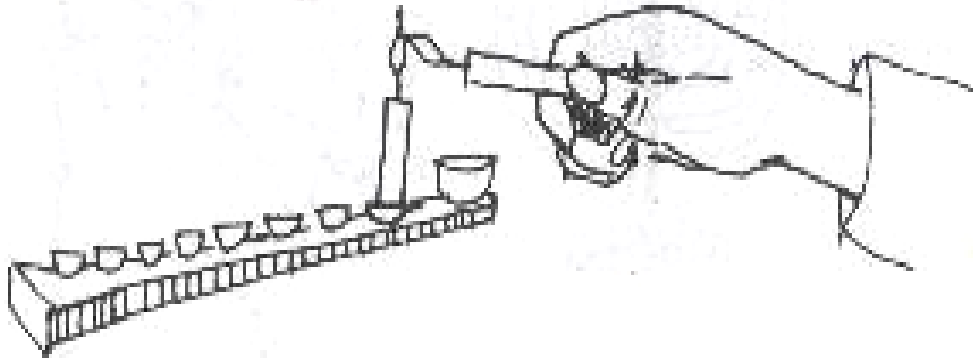
ביום השני מדליק 2

ביום השלישי מדליק 3

וכך הלאה....
עד שביום השמיני מדליק שמונה נרות

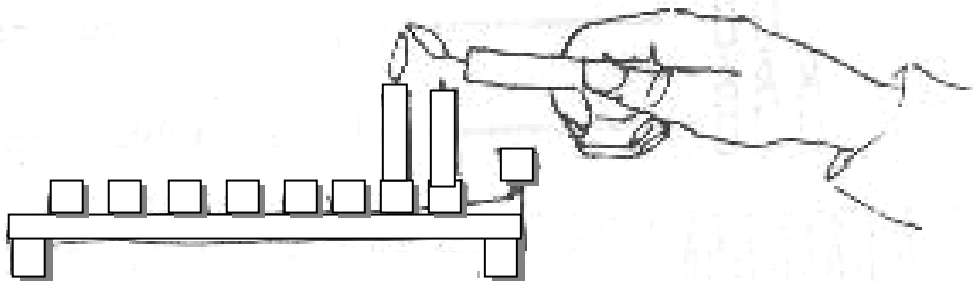
ח.

בלילה הראשון מדליק בנר המונח בצד ימין של החנכיה.

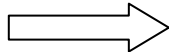

ט.

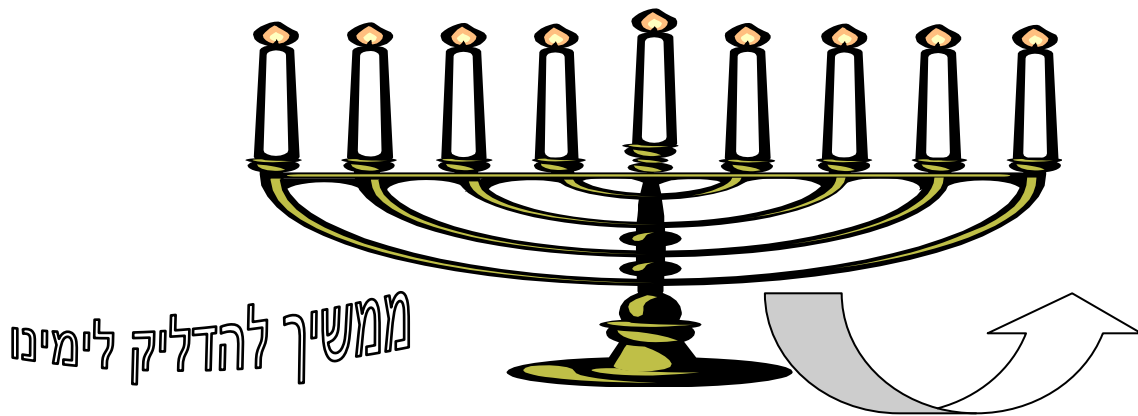
בלילה השני מתחיל להדליק בנר הנוסף, המורה על הנר שבאותו היום, המונח משמאל לנר שמאתמול, ואחר כך ידליק את הנר שעל ידו מימין.

משמאל לימין

י. וכך בכל לילה מתחיל להדליק בנר השמאלי ביותר ופונה מיד לנרות שבצד ימין, עד שביום השמיני מדליק שמונה נרות, קדם את הנר השמאלי ביותר – השמיני, ואחר כך את הנרות מימין: השביעי, הששי, החמישי, הרביעי וכו'.

ממשיך להדליק לימינו

יא. בערב שבת מדליקים נר חנוכה תחלה ואחר כך נר שבת. נותן יותר שמן או נר גדול שידלק כשעור, כלומר חצי שעה אחר צאת הכוכבים.

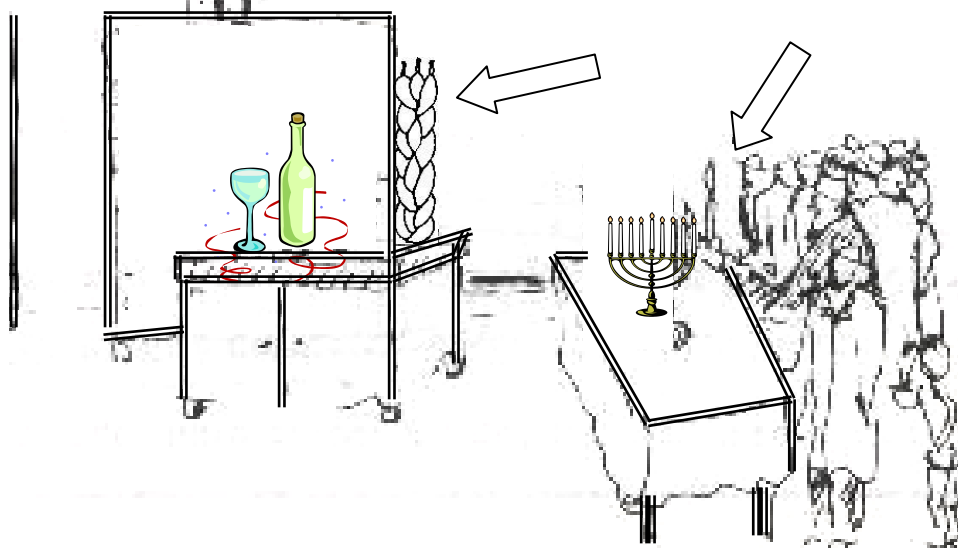
נר חנוכה קודם לנר שבת

י.ב.

במוצאי שבת, בבית הכנסת נר חנוכה קודם להבדלה, ובבית יש נוהגים להדליק נר חנוכה ואחר כך להבדיל, ויש נוהגים להבדיל ואחר כך להדליק נר חנוכה.

בבית הכנסת נר חנוכה
קודם לנר הבדלה

למה חוגגים חנוכה שמונה ימים ולא שבעה ימים שהרי היה שמן ליום אחד גם ללא הנס?

יום הראשון קבעו ליום טוב על נס הניצחון במלחמה ושאר הימים על נס השמן.

חילקו את השמן שבפך לשמונה ימים כדי שתהיה דולקת שעה קצרה בכל ערב, ונעשה נס שהאירה המנורה כל הלילה בכל שמונת הימים.

מה שמצאו שמן טהור חתום בחותמו של כהן גדול, זה גופא היה נס.

למה היו צריכים להמתין שמונה ימים עד שיהיה להם שמן טהור?

לפי שהיו כולם טמאי מתים מחללי המלחמה אשר עסקו בהם והוצרכו להמתין שבעת ימים לטהרתם ויום אחד לכתישת זיתים טהורים.